

**ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ**

ประสิทธิผลของการใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม  
เรื่องการตรวจเต้านมด้วยตนเองในอาสาสมัครผู้ต้องขัง  
ในทัณฑสถานหญิงเชียงใหม่

**ผู้เขียน**

นางสาวเพชรรัตน์ วิษา

**ปริญญา**

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

**อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ**

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วราภรณ์ บุญเชียง

#### บทคัดย่อ

มะเร็งเต้านมเป็นโรคร้ายแรงที่สามารถคัดกรองได้จากการตรวจเต้านมด้วยตนเอง ซึ่งอาสาสมัครผู้ต้องขังมีบทบาทสำคัญในการคัดกรองมะเร็งเต้านมด้วยตนเองในทัณฑสถานได้ การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เรื่องการตรวจเต้านมด้วยตนเองในอาสาสมัครผู้ต้องขังในทัณฑสถานหญิงเชียงใหม่ ครอบคลุม ความรู้ เกี่ยวกับการตรวจเต้านมด้วยตนเอง ทักษะคิดต่อการตรวจเต้านมด้วยตนเอง และการปฏิบัติของอาสาสมัครผู้ต้องขังในการตรวจเต้านมด้วยตนเอง กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจงเป็นอาสาสมัครผู้ต้องขังในทัณฑสถานหญิงเชียงใหม่จำนวน 30 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย 1) โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยประยุกต์โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของ ระเบียบเดือน เรือนคำ (2550) และการทบทวนวรรณกรรม 2) แบบสอบถามความรู้การตรวจเต้านมด้วยตนเองของระเบียบเดือน เรือนคำ (2550) 3) แบบสอบถามทักษะคิดต่อการตรวจเต้านมด้วยตนเองของระเบียบเดือน เรือนคำ (2550) 4) แบบทดสอบการปฏิบัติของอาสาสมัครในการตรวจเต้านมด้วยตนเองของสร้อยญา ปันทวงศ์ (2551) และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้สถิติพรรณนา คือ การแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบค่าที่คู่ (paired t-test)

ผลการศึกษาพบว่าหลังสิ้นสุดการเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเรื่องการตรวจเต้านมด้วยตนเอง ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้การตรวจเต้านมด้วยตนเองของกลุ่มตัวอย่างสูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติต่อการตรวจเต้านมด้วยตนเองของกลุ่มตัวอย่างสูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และการปฏิบัติการตรวจเต้านมด้วยตนเองของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า สามารถปฏิบัติการตรวจเต้านมด้วยตนเองได้ดีในท่าขณะอาบน้ำ แบบที่ 1 ได้ครบทุกขั้นตอน ร้อยละ 100 รองลงมาคือ ท่าขณะอาบน้ำแบบที่ 2 ร้อยละ 93.3 ส่วนที่ปฏิบัติได้ครบทุกขั้นตอนน้อยที่สุดคือ ท่ายืนหน้ากระจก ในขั้นตอนที่ 2 ร้อยละ 86.7 และจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการนำโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมาใช้ในการสอนการตรวจเต้านมด้วยตนเอง พบว่ากลุ่มตัวอย่างทุกคนเห็นด้วยในการนำโปรแกรมมาใช้ เพราะเป็นโปรแกรมที่มีประโยชน์ ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ และสามารถปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม สามารถสอนกลุ่มตัวอย่างให้มีความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติในการตรวจเต้านมด้วยตนเองได้

ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเรื่องการตรวจเต้านมด้วยตนเอง มีผลทำให้กลุ่มตัวอย่างพัฒนาด้านความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติการตรวจเต้านมด้วยตนเองที่ดีขึ้น ดังนั้น ควรนำโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมาใช้ในการสอนการตรวจเต้านมด้วยตนเองแก่อาสาสมัครผู้ต้องขังต่อไป

<b>Independent Study Title</b>	Effectiveness of Implementing Participatory Learning Program of Breast Self Examination Among Inmate Volunteers in Chiangmai Woman Correctional Institution
<b>Author</b>	Miss Phetcharat Wicha
<b>Degree</b>	Master of Nursing Science (Community Nurse Practitioner)
<b>Independent Study Advisor</b>	Assistant Professor Dr. Waraporn Boonchieng

#### **ABSTRACT**

Breast cancer is a fatal disease that can be screened by breast self examination. In correctional institutions, inmate volunteers play an important role in self screening for breast cancer. The objective of this study was to study the effectiveness of implementing participatory learning program of breast self examination among inmate volunteers in Chiangmai Woman Correctional Institution, including knowledge about breast self examination, attitudes towards breast self examination, and practice of breast self examination among inmate volunteers. The samples consisted of 30 inmate volunteers who were selected by purposive sampling. The Instrument of this study included 1) The participatory learning program which was adapted from Rayabduan Ruankam's participatory learning program (2007) and literature review; 2) Breast self examination knowledge questionnaire (Ruankam, 2007); 3) Breast self examination attitudes questionnaire (Ruankam, 2007); and 4) Breast self examination practice test (Pantawong, 2008). Data were analyzed using descriptive statistics including frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and paired t-test.

The result of this study showed that after the implementation of participated learning program of breast self examination, knowledge of the samples was higher than that before the program implementation with .001 statistical significance. Their attitudes about breast self examination after the program implementation than that of was also higher before with .001 statistical significance. In terms of breast self examination practice, it was found that 100% of samples could completely follow the breast self examination steps while taking a shower, as promoted in practice model 1. Ninety three point three percent of the samples could perform the step of breast self examination model 2 while taking a shower, but only 86.7 percent could apply the second step of the breast self examination in front of a mirror. In regard to the survey on the opinions about the implementation of participatory learning program of breast self examination, it was shown that every sample agreed with the implementation of the program. They gave a reason that the program was useful, convenient for practice, practical and able to improve knowledge, attitudes, and breast self examination practice among samples.

The study showed that the participatory learning program of breast self examination could improve knowledge, attitude, and practice of breast self examination. Therefore, such program should be applied among inmate volunteers.